

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 241/08-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. augusta 2008 predbežne prerokoval sťažnosť M. S., Š., zastúpeného advokátkou JUDr. R. F., Advokátka kancelária, Š., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžo 136/07 a jeho rozsudkom z 5. februára 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. mája 2008 doručená sťažnosť M. S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžo 136/07 a jeho rozsudkom z 5. februára 2008.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že rozhodnutím Okresného riaditeľstva Policajného zboru N., Okresného dopravného inšpektorátu v Š. č. p. ORP-463/DI-Sk-2005 zo 17. októbra 2005 bol sťažovateľ uznaný za vinného zo spáchania priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. i) a k) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a bola mu uložená pokuta 10 000 Sk, zákaz viesť motorové vozidlo na dobu 12 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ako aj povinnosť uhradiť trovy konania. Ďalším rozhodnutím zo 17. októbra 2005 pod tým istým číslom konania bola sťažovateľovi uložená poriadková pokuta vo výške 3 000 Sk podľa § 45 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, pretože sa bez závažných dôvodov nedostavil v stanovený termín na výzvu správneho orgánu na ústne pojednávanie vo veci priestupku.

Sťažovateľ podal proti uvedeným rozhodnutiam odvolanie, o ktorom Krajské riaditeľstvo policajného zboru, Krajský dopravný inšpektorát v N. (ďalej len „krajské riaditeľstvo PZ“) rozhodlo tak, že odvolanie zamietlo a napadnuté rozhodnutia potvrdilo.

Žalobou podanou Krajskému súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sa sťažovateľ domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia krajského riaditeľstva PZ č. p. KRP-98/DI-SK-2005 z 5. januára 2005. Krajský súd rozsudkom č. k. 11 S/51/2006-60 z 29. mája 2007 žalobu sťažovateľa zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ odvolanie najvyššiemu súdu, ktorý rozsudkom sp. zn. 1 Sžo 136/07 z 5. februára 2008 o odvolaní rozhodol tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol: *„V priebehu celého konania – v odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu, v žalobe na preskúmanie zákonnosti proti rozhodnutiu druhostupňového správneho orgánu, ako aj v podanom odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa sťažovateľ namietal porušenie svojich základných ústavných práv zo strany správneho orgánu, ktoré porušenie je dôvodom nezákonnosti uloženej sankcie v správnom konaní. Ani jeden z orgánov, rozhodujúci*

v oblasti štátnej správy alebo súdnictva, sa však porušením základných práv sťažovateľa nezaoberal.

Dôvod, pre ktorý sa sťažovateľ zákonnými prostriedkami bránil proti porušovaniu svojich procesných práv v správnom konaní, bol ten, že na ústne pojednávanie priestupku nebol nikdy riadne predvolaný. Osoba, ktorá prevzala zásielku, nebola oprávnená preberať zásielky za sťažovateľa ako za fyzickú osobu nepodnikateľa, ale len za právnické osoby, v ktorých sťažovateľ vystupuje ako štatutárny orgán. Predvolanie na prejednanie priestupku teda nebolo riadne doručené, čím bola sťažovateľovi odňatá možnosť konať a brániť sa.

Porušovateľ (najvyšší súd, pozn.) teda odoprel právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie a nerešpektoval jeho Ústavou SR garantované právo konať pred správnym orgánom, keď svojím rozhodnutím deklaroval neústavný a nezákonný stav spôsobený správnymi orgánmi a súdom prvého stupňa, ktorým postupom bol prejednaný priestupok a rozhodlo sa meritórne v jeho neprítomnosti a jednak vydaným rozhodnutím, ktoré nenapĺňa zásadu jeho hodnovernosti a preskúmateľnosti, nevzbudzuje právnu istotu v jeho spravodlivosť, ústavnosť a zákonnosť.“

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžo 136/07 porušil jeho základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zrušil rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžo 136/07 z 5. februára 2008 a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prikázal najvyššiemu súdu zaplatiť mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk, ako aj trovy právneho zastúpenia v sume 8 011 Sk.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05).

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že najvyšší súd postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžo 136/07 porušil jeho základné práva zaručené v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Porušenie označených práv sťažovateľ vidí v tom, že najvyšší súd svojím rozsudkom z 5. februára 2008, ktorým potvrdil rozsudok krajského súdu, podľa sťažovateľa deklaroval neústavný a nezákonný stav spôsobený správnymi orgánmi a súdom prvého stupňa, ktorý spočíva v tom, že priestupok bol prerokovaný bez prítomnosti sťažovateľa a sťažovateľ na ústne prerokovanie priestupku nebol riadne predvolaný.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Na základe ustálenej judikatúry ústavného súdu, ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (napr. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Na uvedenom základe ústavný súd preskúmal napadnutý postup a rozsudok najvyššieho súdu a dospel k záveru, že tvrdenia sťažovateľa o porušení jeho označených práv sú zjavne neopodstatnené.

Najvyšší súd v rozsudkom sp. zn. 1 Sžo 136/07 z 5. februára 2008 okrem iného uviedol: *„Odvolacie námietky žalobcu (v konaní pred ústavným súdom sťažovateľ, pozn.) neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, pretože nebolo dôvodné spochybňovať riadne predvolanie žalobcu na ústne prejednanie priestupku. Predvolanie bolo žalobcovi doručené dňa 11.10.2005, a to prostredníctvom poštového doručovateľa, pričom žalovaný správne poukázal na to, že nemal dôvod pochybovať o tom,*

že pošta doručila poštovú zásielku správne a adresátovi, ktorému bola adresovaná. O tom, že zásielka bola žalobcovi doručená správne, svedčí skutočnosť, že žalobca o ústnom prejednaní priestupku mal vedomosť, keď tvrdí, že sa pokúšal v deň konania ústneho prejednávania priestupku ospravedlniť svoju neprítomnosť.

K ďalšej odvolacej námietke žalobcu ohľadne nedoručenia napadnutého rozhodnutia žalovaného, odvolací súd považuje za dôležité poukázať na to, že na návratke z obálky z doručovania napadnutého rozhodnutia je podpísaná osoba, ktorá prevzala zásielku na základe splnomocnenia k jej prebratiu. Na návratke sa nachádza číslo splnomocnenia a podpis tejto osoby. Prevzatím súdnej zásielky ním splnomocnenou osobou totiž nastávajú účinky riadneho doručenia rozhodnutia.

Preto žalovaný dôvodne nemal pochybnosť o správnosti doručenia rozhodnutiu žalovaného a nemal žiaden relevantný dôvod spochybňovať postup doručovateľa pri doručovaní zásielky splnomocnenej osobe.

Naviac tieto námietky neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku aj z toho dôvodu, že takéto námietky žalobca neuplatnil v žalobe proti rozhodnutiu žalovaného, a preto vo vzťahu k preskúmanému rozhodnutiu bolo potrebné zdôrazniť, že presahovali rámec súdneho prieskumu, ktorý bol vymedzený rozsahom žalobných námietok, ktoré nie je možné rozšíriť po lehote ustanovenej v § 250b OSP. “

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že konanie podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) je dôsledne ovládané dispozičnou zásadou, z čoho vyplýva, že súd nemôže preskúmať správne rozhodnutie nad rámec žalobcom v žalobe vymedzeným. Ide o zásadu iudex ne eat petita partium (sudca nech nejde nad návrhy strán), ktorá vyplýva z ustanovenia § 249 ods. 2 OSP, a súd musí túto zásadu aplikovať vo všetkých veciach, v ktorých preskúma na základe podanej žaloby zákonnosť žalobcu napadnutého rozhodnutia. Žaloba musí obsahovať presné označenie rozhodnutia, ktoré žalobca napáda a vyjadrenie, ktoré výroky má súd preskúmať. To znamená vymedzenie rozsahu, v akom sa rozhodnutie alebo postup správneho orgánu napáda. Žalobca musí zdôvodniť, že rozhodnutím alebo postupom, ktorý napáda, bol ukrátený na svojich právach. Ďalej musí žalobca tvrdiť, že správny orgán pri vydaní napadnutého rozhodnutia porušil zákon, a to tak, že odkáže na konkrétne ustanovenia právnych predpisov

či už hmotného, alebo procesného práva a v žalobe musí uviesť aj dôvody, v čom vidí nezákonnosť rozhodnutia a postupu správneho orgánu. Žalobca môže rozširovať žalobu len do konca lehoty zákonom ustanovenej na podanie žaloby (§ 250b OSP). Po jej uplynutí ďalšie výhrady voči žalobe nemôže vznášať (princíp koncentračnej zásady).

Ústavný súd z príloh pripojených k sťažnosti, ktorých súčasťou je aj žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia krajského riaditeľstva PZ č. p. KRP-98/DI-SK-2005 z 5. januára 2005, zistil, že sťažovateľ nezákonnosť, resp. nesprávnosť doručenia predvolania na verejné prerokovanie priestupku v podanej žalobe nenamietal, ani žiadnym iným spôsobom riadne a včasné doručenie predvolania nespochybnil. Ústavný súd ďalej zistil, že sťažovateľ svoju žalobu v zákonnej lehote v zmysle § 250b OSP o uvedený dôvod ani nerozšíril.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd postupoval v súlade so zákonom. Z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd sa vysporiadal s námietkami sťažovateľa uvedenými v odvolaní, zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, prečo bolo potrebné rozsudok krajského súdu potvrdiť. Zo záverov rozsudku najvyššieho súdu nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty či zmyslu. Postup najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžo 136/07 a jeho rozsudok z 5. februára 2008 preto nemožno z ústavného hľadiska považovať za neodôvodnený a zjavne arbitrárny. Samotná skutočnosť, že sa sťažovateľ nestotožnil so závermi najvyššieho súdu, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neopodstatnenosti alebo arbitrárnosti jeho postupu a rozhodnutia a v konečnom dôsledku k porušeniu sťažovateľom označených práv.

Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť už pri predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami a návrhmi, ktoré v nej sťažovateľ nastolil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. augusta 2008